

Облікова картка дисертації (ОКД)

Шифр спецради: ДФ 35.051.068

Відкрита

Вид дисертації: 08

Державний обліковий номер: 0822U100897

Дата реєстрації: 25-08-2022

1. Відомості про здобувача

ПІБ (укр.): Собчук Анна Адамівна

ПІБ (англ.): Sobchuk Anna Adamivna

Шифр спеціальності, за якою відбувся захист: 015

Дата захисту: 18-08-2022

На здобуття наукового ступеня: Доктор філософії (д.філ)

Спеціальність за освітою: Англійська мова та література

2. Відомості про установу, організацію, у вченій раді якої відбувся захист

Назва організації: Львівський національний університет імені Івана Франка

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Код ЄДРПОУ: 02070987

Адреса: вул. Університетська, буд. 1, м. Львів, Львівська обл., 79000, Україна

Телефон: 380322616048

E-mail: zag_kan@lnu.edu.ua

WWW: <http://www.lnu.edu.ua>

3. Відомості про організацію, де виконувалася (готувалася) дисертація

Назва організації: Львівський національний університет імені Івана Франка

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Код ЄДРПОУ: 02070987

Адреса: вул. Університетська, буд. 1, м. Львів, Львівська обл., 79000, Україна

Телефон: 380322616048

E-mail: zag_kan@lnu.edu.ua

WWW: <http://www.lnu.edu.ua>

4. Відомості про організацію, де працює здобувач

Назва організації: Львівський національний університет імені Івана Франка

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Код ЄДРПОУ: 02070987

Адреса: вул. Університетська, буд. 1, м. Львів, Львівська обл., 79000, Україна

Телефон: 380322616048

E-mail: zag_kan@lnu.edu.ua

WWW: <http://www.lnu.edu.ua>

5. Наукові керівники та консультанти

Наукові керівники

Микитенко Наталія Олександрівна (д.пед.н., професор, 13.00.04)

6. Офіційні опоненти та рецензенти

Офіційні опоненти

Садова Ірина Ігорівна (д.пед.н., доц., 13.00.01)

Будник Олена Богданівна (д.пед.н., професор, 13.00.04)

Рецензенти

Ферт Ольга Григорівна (д.пед.н., доц., 13.00.03)

Лобода Вікторія Віталіївна (к. пед. н., доц., 13.00.03)

7. Підсумки дослідження та кількісні показники

Підсумки дослідження: 22 - Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Кількість сторінок: 226

Кількість додатків: 6

Ілюстрації: 5

Таблиці: 5

Схеми:

Використані першоджерела: 228

Кількість публікацій: 17

Кількість патентів:

Впровадження результатів роботи: ні

Мова документа: Українська

Зв'язок з науковими темами: № 0116U001693

8. Індекс УДК тематичних рубрик НТІ

Індекс УДК: 378.02:372.8, 37(4/9), 371.13:372

Тематичні рубрики: 14.35.09, 14.91

9. Тема та реферат дисертації

Тема (укр.)

Підготовка вчителя до роботи в умовах інклюзивної ранньої шкільної освіти в Польщі

Тема (англ.)

Teacher training for inclusive early school education in Poland

Реферат (укр.)

Дисертацію присвячено вивченню проблеми підготовки вчителя до роботи в умовах інклюзивної ранньої шкільної освіти в Польщі. Визначено, що інклюзивну освіту на міжнародному рівні розглядають як концепцію, філософію освіти, систему освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення права дітей на освіту та права навчатися за місцем проживання, що передбачає навчання в умовах закладу загальної середньої освіти разом із нормотиповими однолітками. Виявлено, що впровадження інклюзивної освіти в республіці Польща базується на численних змінах у законодавстві, трансформації практичної діяльності закладів загальної середньої освіти, участі батьків і місцевих громад та узгоджується з основними міжнародними документами у сфері забезпечення прав дітей. Доведено, що упродовж попередніх десятиліть у Республіці Польща модернізовано систему спеціальної освіти. Визначено різницю між інтегративним та інклюзивним типами спеціальної освіти в Республіці Польща. З'ясовано, що на сьогодні перевага надається інклюзивному типу освіти, адже він стимулює зміни на всіх рівнях освіти, реагуючи на потреби учнів усіх категорій. Схарактеризовано організаційні аспекти підготовки вчителів початкових класів на різних рівнях університетської освіти в Республіці Польща. Професійна підготовка майбутніх учителів здійснюється на освітньо-кваліфікаційних рівнях «бакалавр» і «магістр». У системі підготовки вчителів початкових класів до роботи на засадах інклюзії найбільш поширеними є стаціонарна та заочна форми навчання. Обґрунтовано, що в контексті інформатизації освітньої галузі, вступу Республіки Польща до Європейського Союзу в професійній підготовці вчителів початкової школи активно використовують дистанційну освіту чи окремі її елементи. Констатовано, що дистанційна освіта широко застосовується також для підвищення кваліфікації учителів початкових класів у форматі відкритих онлайн курсів на базі віртуальних університетів, онлайн проектів під егідою урядових структур. Проаналізовано зміст, форми, методи і засоби підготовки вчителів початкової школи до роботи в умовах інклюзії в Республіці Польща. Схарактеризовано змістове наповнення інклюзивно орієнтованих навчальних дисциплін. Різниця між інклюзивно орієнтованими навчальними предметами в різних закладах вищої освіти Республіки Польща полягає в розподілі тем між лекційними й семінарськими заняттями, а також акцентуванні на певних організаційних чи формальних аспектах інклюзивної освіти. З'ясовано, що навчальні курси, пов'язані з інклюзивною освітою, сприяють опануванню студентами знань з соціальної і спеціальної педагогіки, педагогічної і соціальної психології, формуванню практичних умінь і навичок роботи в умовах інклюзії. З'ясовано, що педагогічна практика посідає важливе місце в системі підготовки й формування особистості вчителя початкових класів у Республіці Польща. Порівняно кваліфікаційні стандарти професійної підготовки вчителів початкової школи до роботи в умовах інклюзії в Україні і в Республіці Польща. З'ясовано, що в Республіці Польща накопичено значний досвід у досліджуваній сфері, а в законодавчій і нормативно-правовій базі з питань розвитку освіти досить повно представлена проблема підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи в умовах інклюзії. Конкретизовано, що вчитель початкової школи має володіти низкою компетентностей, що детерміновані багатогранністю його професійної діяльності, зокрема: праксеологічні, комунікативні, співпраці, креативні, моральні, інформаційно медіальні тощо. З'ясовано, що в Україні каталізатором змін стало ухвалення в грудні 2020 року професійного стандарту вчителя початкових класів, а в березні 2021 року стандарту вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта першого (бакалаврського) рівня. Визначено основні напрями адаптації польського досвіду професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи в умовах інклюзії в українських реаліях.

Реферат (англ.)

The dissertation is devoted to the study of the problem of teacher training for work in the conditions of inclusive early school education in Poland. It was determined that inclusive education at the international level is considered as a concept, a philosophy of education, a system of educational services based on the principle of ensuring children's right to education and the right to study at the place of residence, which involves studying in the conditions of a general secondary education institution together with normative children. It was revealed that the implementation of inclusive education in the Republic of Poland is based on numerous changes in legislation, transformation of the practical activities of general secondary education institutions, the participation of parents and local communities, and is consistent with the main international documents in the field of ensuring children's rights. It has been proven that the system of special education has been modernized in the Republic of Poland over the past decades. The difference between integrative and inclusive types of special education in the Republic of Poland is determined. It was found out that today preference is given to the inclusive type of education, because it stimulates changes at all levels of education, responding to the needs of students of all categories. The organizational aspects of primary school teacher training at different levels of university education in the Republic of Poland are characterized. Professional

training of future teachers is carried out at the educational and qualification levels "bachelor" and "master". In the system of training elementary school teachers to work on the basis of inclusion, the most common are stationary and extramural forms of education. It is substantiated that in the context of the informatization of the educational sector, the accession of the Republic of Poland to the European Union, distance education or its individual elements are actively used in the professional training of primary school teachers. It has been established that distance education is also widely used to improve the qualifications of primary school teachers in the format of open online courses based on virtual universities, online projects under the auspices of government structures. The content, forms, methods and means of training primary school teachers to work in the conditions of inclusion in the Republic of Poland were analyzed. The content of inclusively oriented educational disciplines is characterized. The difference between inclusively oriented educational subjects in various institutions of higher education in the Republic of Poland lies in the distribution of topics between lecture and seminar sessions, as well as the emphasis on certain organizational or formal aspects of inclusive education. It has been found that educational courses related to inclusive education contribute to students' acquisition of knowledge in social and special pedagogy, pedagogical and social psychology, and the formation of practical skills and work skills in conditions of inclusion. It was found that pedagogical practice occupies an important place in the system of training and personality formation of primary school teachers in the Republic of Poland. The qualification standards of professional training of primary school teachers to work in conditions of inclusion in Ukraine and in the Republic of Poland are compared. It has been found that the Republic of Poland has accumulated considerable experience in the researched field, and the legislative and regulatory framework for the development of education sufficiently presents the problem of training future primary school teachers to work in conditions of inclusion. It is specified that the primary school teacher must possess a number of competencies determined by the multifaceted nature of his professional activity, in particular: praxeological, communicative, cooperative, creative, moral, information media, etc. It was found that the catalyst for changes in Ukraine was the adoption in December 2020 of the professional standard for primary school teachers, and in March 2021 of the standard of higher education in the specialty 013 Elementary education of the first (bachelor's) level. The main directions of adaptation of the Polish experience of professional training of future primary school teachers to work in the conditions of inclusion in Ukrainian realities have been determined.

Голова спеціалізованої вченої ради: Мачинська Наталія Ігорівна (д.пед.н., професор, 13.00.04)

Головуючий на засіданні: Мачинська Наталія Ігорівна (д.пед.н., професор, 13.00.04)

Підпис

М.П.

Відповідальний за подання документів: Жак О.В. (Тел.: 380636075982)

Підпис

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.